

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/103/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224200728
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1224200728.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov - matky: C. D. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, F. – G. F., v konaní zastúpená: JUDr. Bc. Lenka Kosnáčová, PhD., advokátka, so sídlom Vyšehradská 15, Bratislava- mestská časť Petržalka, a otca: C. D. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I. XXX/XX, H., toho času bytom H. I. X, H., v konaní zastúpený: AK Neuschlová, s.r.o., so sídlom Dostojevského rad 5, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II č. k. 73P/34/2024-48 zo dňa 20.03.2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté dieťa dočasne, do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vedeného na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B5-73P/55/2023, zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa od piatka v nepárnom týždni od 8:00 hod. do nasledujúceho piatka párneho týždňa do 8:00 hod. a matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa od piatka v párnom týždni od 8:00 hod. do nasledujúceho piatka nepárneho týždňa do 8:00 hod.. Miestom odovzdania maloletého dieťaťa bude školské zariadenie, ktoré maloleté dieťa aktuálne navštevuje. V prípade neprítomnosti maloletého dieťaťa v školskom zariadení, bude miestom odovzdania maloletého dieťaťa do starostlivosti druhého rodiča bydlisko preberajúceho rodiča (I. výrok).

Súčasne týmto uznesením pozastavil účinnosť rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 20P/155/2020-94 zo dňa 16.02.2021 vo výroku I. a účinnosť rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 8P/6/2018-44 zo dňa 05.06.2018 v časti úpravy osobnej starostlivosti matky o maloleté dieťa a v časti určenia výživného na maloleté dieťa (II. výrok).

Počas trvania tohto neodkladného opatrenia súd výživné na maloleté dieťa neurčil (III. výrok).

O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (IV. výrok).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a ust. § 28 ods. 2, § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

3. Ohľadne maloletého dieťaťa v súčasnosti prebieha na súde prvej inštancie konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vedené pod sp. zn. B5-73P/55/2023.

4. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s návrhom a k nemu priložených dôkazov dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, a preto z hľadiska ochrany práv a právom chránených záujmov maloletého A. nariadil neodkladné opatrenie. Vzhľadom, že je nevyhnutné okamžite zasiahnuť do pomerov účastníkov neodkladným opatrením tak, aby bol do ich vzájomných vzťahov vnesený určitý režim, pravidelnosť a aby nedochádzalo k sporom ohľadom formy starostlivosti. Z predložených dôkazov mal za osvedčené, že matka opakovane marí rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloletý A. má nachádzať striedavo u oboch rodičov (pozn. ide o dohodu „na skúšku“ odporúčanú súdom prvej inštancie, nie vykonateľný exekučný titul). Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené sú: jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Uviedol, že súd musí pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s oboma rodičmi. Konštatoval, že v tomto prípade nevzhliadol žiadnu okolnosť, ktorá by mala otca diskvalifikovať z aktívnej participácie na výchove maloletého A.. Navrhovateľ nežiadal zveriť maloleté dieťa do svojej osobnej starostlivosti, čím by automaticky bolo do istej miery obmedzené právo matky na výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa, no žiadal o rovnocenné zdieľanie časového priestoru určeného pre aktívny výkon rodičovských práv a povinností. Po dôkladnom zvážení všetkých vyššie uvedených okolností, dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh otca je dôvodný, preto je potrebné mu vyhovieť, čím sa obom rodičom zabezpečí pravidelný režim osobnej starostlivosti o maloletého A., a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

5. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Uznesenie súdu prvej inštancie napadla riadnym a včasným odvolaním matka. Viniac súd prvej inštancie, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP), že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nedostatočne zistil skutkový stav, najmä v otázke záujmu dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti a v otázke či je lepšia možnosť zaistenia potrieb maloletého dieťaťa pri tejto forme starostlivosti, nehovoriac o tom, že súd nemohol mať z otcom predložených dôkazov za osvedčenú zároveň ani naliehavosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia. Maloleté dieťa je aktuálne zverené do jej osobnej starostlivosti, a to uznesením Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 20P/155/2020 zo dňa 16.02.2021, výživné je určené rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/6/2018-44 zo dňa 05.06.2018. Maloleté dieťa je zverené do osobnej starostlivosti matky, obaja majú bydlisko v G. F., kde maloleté dieťa navštevuje aj základnú školu.

Mala za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nedostatočne zistil skutkový stav aj v otázke potreby bezodkladnej úpravy pomerov a údajne ohrozeného záujmu maloletého dieťaťa, v neposlednom rade nesprávne posúdil záujem maloletého dieťaťa, čo ani nebolo možné posúdiť, pretože návrh otca bol jednostranný a v konaní neboli splnené náležitosti odôvodňujúce vydanie predmetného uznesenia - neodkladného opatrenia. Nesúhlasila s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie o nevyhnutnosti zasiahnutia do pomerov účastníkov, aby bol do ich vzájomných vzťahov vnesený určitý režim, pravidelnosť a nedochádzalo k sporom, ktoré považovala za nedostatočné, pričom súd prvej inštancie sa najmä nezaoberal otázkou,

či sú vôbec splnené predpoklady na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, keď navyše takúto formu starostlivosti nariadil neodkladným opatrením. Uviedla, že nie sú splnené najmenej dva predpoklady na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, a to nie je jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do takejto formy starostlivosti a nie je ani lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti. Aj keby predpoklady na striedavú osobnú starostlivosť boli splnené, súd prvej inštancie neodôvodnil riadne v čom vidí existenciu nároku na nariadenie neodkladného opatrenia a najmä v čom spočíva neodkladnosť nariadenia tejto úpravy. Poukázala na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 13CoP/34/2023 zo dňa 19.07.2023, v zmysle ktorého vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletých detí, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením. V takýchto konaniach je teda rozhodujúci záujem maloletého dieťaťa a nie záujem jeho rodiča. Dodala, že vo veci maloletého A. je zo spisu preukázané, že kontakt dieťaťa s druhým rodičom (otcom) sa realizuje v plnej miere v zmysle aktuálne platného, účinného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 20P/155/2020-94 zo dňa 16.02.2021, ktorým bola schválená rodičovská dohoda (s výnimkou jedného februárového víkendu vynechaného kvôli chorobe syna a so krátením jednej prechádzky počas choroby syna - matka ponúkla náhradný styk otcovi, on si ale čas neurčil. Jednu prechádzku zrušil otec sám, 21.02.2024). Dieťa aj otec majú garantovaný pravidelný a čo najširší kontakt, ktorý bol do februára 2024 poskytovaný dokonca nad rámec rozsudku o starostlivosti, tzv. skúšobnou striedavou osobnou starostlivosťou, ktorá sa ale ukázala, že je v rozpore s aktuálnym záujmom maloletého dieťaťa, ktoré je prvákom na základnej škole. Poznamenala, že rozpor striedavej osobnej starostlivosti s najlepším záujmom maloletého dieťaťa je osvedčený zo skutočností obsiahnutých v spise meritórneho konania sp.zn. 73P/55/2023, ako aj z vyjadrenia matky zo dňa 21.03.2024 a rovnako z tohto odvolania a dôkazov k nemu priložených. Maloleté dieťa nie je ochudobňované o starostlivosť zo strany otca, dokonca aj prázdninový styk sa realizuje a nedochádza k ujme na jeho strane z tohto údajného dôvodu ochudobňovania styku s otcom. Tvrdila, že vníma, že dieťa trpí psychicky tým, že k otcovi musí chodiť na taký dlhý čas celého týždňa, pričom chodiť nechce. Navyše, potreby maloletého dieťaťa pri forme striedavej osobnej starostlivosti nie sú dobre zabezpečené. Neodkladné opatrenie bolo vydané na základe pomerne vágneho odôvodnenia a odkazu na dôkazy predložené otcovi, ktorými sú najmä jednostranné sťažnosti otca. V tomto kontexte uznesenie je vydané na podporu skôr práv otca ako práv maloletého dieťaťa. Pri právach maloletého dieťaťa tiež bolo súdom prvej inštancie zohľadňované iba právo na (rovnocenný) styk s druhým rodičom, súd prvej inštancie sa však nezaoberal zohľadňovaním najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa ako celku v zmysle čl. 5 Zákona o rodine. S ohľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie mal za to, že „záujem dieťaťa môže mať prednosť pred záujmom rodiča“, opätovne odkázala, že podľa praxe napr. Krajského súdu v Trnave je rozhodujúci je záujem maloletého dieťaťa a nie záujem jeho rodiča. Ďalej poukázala na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/94/2021 zo dňa 21.12.2021, v zmysle ktorého len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením.

Ďalej mala za to, že v meritórnom konaní vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, ani v návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu priložených dôkazoch (jednostranných sťažností otca) nie je osvedčené žiadne bezprostredné ohrozenie maloletého dieťaťa a nie je osvedčený závažný dôvod na to, aby boli splnené predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci maloletého dieťaťa. Tvrdila, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby mohlo ostať v jej starostlivosti a spolu s ostatnými argumentami uvádzanými a preukázanými v tomto odvolaní vo svojom súhrne skutkových okolností odôvodňujú najlepší záujem maloletého dieťaťa a vyvracajú potrebu vydania uznesenia - nariadenia neodkladného opatrenia. So zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nesúhlasí, v marci 2023 síce nechtiac s takouto formou starostlivosti o dieťa súhlasila, ale išlo o fintu, ktorej, podľa ňu keď ešte nemala právne zastúpenie a otec už mal. Úprimne verila, že otec sám odstúpi od striedavej osobnej starostlivosti keď zažije, čo všetko takáto forma starostlivosti v nízkom veku dieťaťa obnáša a pochopí, že jej starostlivosť je zatiaľ pre syna najlepšia. Otec neodstúpil dobrovoľne, avšak ona po mesiacoch skúšobnej striedavej osobnej starostlivosti vníma, že dané riešenie maloletému dieťaťu skutočne neprospieva. Dodala, že maloleté dieťa nemá vhodnú starostlivosť u otca, ktorý zanedbáva uspokojovanie jeho potrieb (zanedbaná logopedická starostlivosť, stomatológa, oftalmológa, otec nevidí, že syn je farboslepý, preto nesprávne riešil dlhodobé príklady z matematiky. Aj nedávno, po víkende s otcovi dostalo maloleté dieťa zo samostatnej práce z matematiky dňa 19.03.2024 päťku). Ako ďalší príklad zanedbávania starostlivosti otca je, že 19.03.2024 o 8:00 hod. neprišiel s maloletým dieťaťom na vyšetrenie k ortopédovi, napriek tomu, že ho ona informovala e-mailom o termíne

už 13.02.2024. Zbytočne tam čakala na rezervovanom termíne a keď otec neodpisoval, tak cez školu zisťovala kde je syn. Podobné situácie sa stále opakujú a ona musí od tretích osôb zisťovať a naprávať opakované a časté nedostatky v starostlivosti otca. Následne vybavovala nový termín u ortopéda, podarilo sa jej to hneď na stredu 20.03.2024 o 8:00 hod. Otcovi matka poslala email, že bude nové vyšetrenie a on odpísal, že príde. Poznamenala, že ide o opakované situácie, kedy otec niečo zabudne (napr. ísť k logopedičke, uhradiť terapiu, ísť s A. k ortopédovi, odpísať matke na mail o psychológoch, kontaktovať detských psychológov, čo on prisľúbil), zmešká, nepotvrdí termín a termín prepadne (napr. termín psychologičky párovej terapie) a podobne. Maloleté dieťa zároveň bezdôvodne vynecháva školu, zmeškalo svoj prvý školský deň a vynechávalo lekárske vyšetrenia, keď je v starostlivosti otca. Keď sa otec naopak na prevenciu k pediatri dostavil, neuviedol akýkoľvek zdravotný problém syna, jeho farbosleposť si nevšimol ani keď matematické cvičenia pre prváčikov sú postavené na farebnom označovaní. Ona sa potom „ide rozrhať“, aby stíhala naprávať, čo otec „nedoriešil“, avšak je to na úkor nielen jej práv, energie a času, ale najmä je v to rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, aby sa tieto zanedbania otca tak často opakovali, najmä vo veku prváčika.

Uviedla, že maloleté dieťa pochudlo a u otca je hladné, vrátane času stredajších prechádzok, o čom upovedomila i ÚPSVaR (v telefonickom rozhovore dňa 08.03.2024, aj otca niekoľkokrát osobne aj prostredníctvom SMS.) Dieťa sa matke sťažovalo, že u otca je hladné. Situácia dospela tak ďaleko, že požiadala súd a otca, aby sa odstúpilo zo skúšobnej striedavej osobnej starostlivosti, avšak jej žiadosti nebolo vyhovené. V záujme syna, ktorý bol po návrate od otca stále a opakovane nedoliečený a pochudnutý (z hladu a najmä zo stresu), sama musela chrániť syna a upovedomila súd, otca aj školu maloletého dieťaťa, že je potrebné trvať na dodržiavaní aktuálne platného rozsudku. Od februára 2024 prebieha starostlivosť o maloleté dieťa podľa rodičovskej dohody schválenej súdom. V škole maloletého dieťaťa uvedené dobre akceptovali a prijali, otec proti tomuto neprotestoval na pôde školy. V škole by vedeli kompetentne a objektívne vyjadriť svoj názor na skutočnosti, ktoré by bolo vhodné a potrebné zohľadniť pri rozhodovaní súdu vo veci starostlivosti o maloletého A., najmä zmeny jeho správania v týždni u matky a v týždni u otca, pokles jeho nálady v piatky, kedy mal začať otcov týždeň. Trvala na tom, že by si súd mal vyžiadať správu od pani učiteľky a vychovávateľky maloletého dieťaťa, keďže obe môžu poskytnúť objektívny pohľad.

Maloleté dieťa počas skúšobnej striedavej starostlivosti nenapredovalo. Príkladom je napr. logopédia. K logopédovi chodí A. už vyše dvoch rokov, avšak otec s ním necvičí tak, ako je potrebné, t. j. každý deň, a teda neprichádza podľa slov logopedičky k efektívnemu osvojeniu návyku jazyka do správnej polohy. Na februárovej logopedickej kontrole pani doktorka maloleté dieťa pochválila, ako sa zlepšilo. Bolo to následne po období, počas ktorého bol A. v prevažnej miere s matkou (aj v dôsledku chorobnosti), avšak mali čas cvičiť intenzívnejšie a maloletý A. sa veľmi potešil, keď sa zlepšil, nakoľko ho logopedička pochválila po prvýkrát, v porovnaní s ostatnými sedeniami, kedy opakovane kládla dôraz na každodenné cvičenie a A. to veľmi zle znášal, že sa stále nezlepšuje. Ďalším pozitívnym príkladom je krúžková činnosť, ktorú A. v režime striedania sa v zmysle aktuálneho rozsudku konečne môže v plnej miere absolvovať (nemusí na krúžky chodiť iba každý - druhý týždeň, keďže otec ho ona krúžky nevodil a ani ich neplatil, pritom napr. atletiku A. navštevuje práve kvôli zdravotnému stavu). Krúžková činnosť A. tiež veľmi teší a je mu v istej miere akoby súčasťou terapie. Najdôležitejším faktorom podľa vnímania matky je však psychická stránka, kedy sa maloletý A. od februára upokojil, keď vedel, že k otcovi ide iba na niekoľko dní, čo mu vyhovuje a postačuje, jeho odchody k otcovi sa stali jednoduchšími a A. už toľko neprotestuje ako v priebehu vlaňajšieho roka. Dodala, že maloleté dieťa možno nerado odchádzalo k otcovi na celý týždeň, lebo vedelo, že si s ňou nebude môcť ani volávať koľko sa mu žiada. Otec dieťaťu neumožňoval dostatočné hovory s matkou a ani videohovory, ktoré má dieťa rado. Otec naďalej matku ignoruje, nedvíha jej telefón a neumožňuje jej telefonovať s dieťaťom, aj keď sa toho dieťa dožaduje. Potvrdila, že počas skúšobnej striedavej osobnej starostlivosti niekedy chodila ráno pred školu, aby syna potešila, povzbudila, ale nemala záujem vyvolávať konflikt. Tvrdila, že maloleté dieťa je na ňu veľmi citovo naviazané a ťažko zvláda odlúčenie na celý týždeň. Poprela, že by neumožňovala kontakt otca so synom tak, ako tvrdí otec. Nemá záujem o vytesňovanie otca, alebo jeho ponechávanie v roli „víkendového rodiča“, ako otec sám seba účelovo prezentuje. Otca v živote syna akceptuje a sama prejavila vôľu dohodnúť sa s otcom na rozšírení styku o ďalšiu noc, s ktorým návrhom otec neprejavil súhlas. Bola toho názoru, že otcovi nejde o rozšírenie kontaktu s dieťaťom, ale skôr o to, aby nemusel prispievať výživným k rukám matky, pričom toto dosiahne iba ak súd zverí dieťa do striedavej osobnej starostlivosti. Je potrebné hľadiť na záujem a dobrú starostlivosť o maloleté dieťa a je presvedčená, že v nízkom veku dieťaťa nie je striedavá osobná starostlivosť najvhodnejšou alternatívou, keď si to nepraje ani maloleté dieťa a takáto forma starostlivosti sa počas skúšobnej doby neosvedčila. Maloleté dieťa by u matky malo zotrvať čo najviac.

Namietala, že neboli splnené podmienky pre vydanie neodkladného opatrenia, nebol daný dôvod na bezodkladnú úpravu pomerov a nariadené neodkladné opatrenie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Otec neosvedčil naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov, ani bezprostredne hroziacu ujmu maloletému dieťaťu, odôvodňujúcu okamžitý zásah súdu prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia. V danom prípade súd nemal preukázanú a ani len osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy pomerov rodičov a maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie nielenže riadne neskúmal, či je nárok navrhovateľa osvedčený, ale pochybil aj v skúmaní otázky, či je neodkladné opatrenie potrebné, teda neposúdil správne naliehavosť situácie. Poukázala na uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľov sp. zn. 6P/92/2018 zo dňa 17.04.2018.

Navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil alternatívne, aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

K odvolaniu matka pripojila svoje vyjadrenie k návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, z obsahu ktorého vyplýva, že akýkoľvek návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je v aktuálnej situácii nedôvodný, pretože situácia a stav maloletého dieťaťa je aktuálne zastabilizovaný.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – účastníkom konania (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), g), h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné.

8. Odvolacie námietky matky odvolací súd vyhodnotil ako dôvodné, zakladajúce dôvod pre zmenu napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nerozhodol správne, keď navrhované neodkladné opatrenie nariadil, a preto podľa ust. § 388 CSP jeho uznesenie zmenil tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

9. Rozsudkom Okresného súdu Malacky č. k. 8P/6/2018-44 zo dňa 05.06.2018, právoplatným a vykonateľným dňa 22.06.2018, bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené a maloleté dieťa bolo na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté dieťaťa a spravovať jeho majetok sú oprávnení obaja rodičia. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou vo výške 250,- Eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva, ktoré bude zasielať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred. Zároveň bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 20P/155/2020-94 zo dňa 16.02.2021, právoplatným a vykonateľným dňa 26.02.2021, zmenený schválením rodičovskej dohody tak, že otec je oprávnený sa stretávať s maloletým dieťaťom, s výnimkou jarných, veľkonočných, letných a vianočných prázdnin každý nepárny týždeň kalendárneho roka vždy od piatka od 15:00 hod. do nasledujúceho utorka párneho týždňa do 15:00 hod. a každú stredu od 15:00 hod. do 17:00 hod.. Počas jarných prázdnin stanovených vyhláškou MŠ SR pre kraj miesta trvalého pobytu maloletého dieťaťa každý nepárny kalendárny rok v čase od posledného dňa vyučovania pred jarnými prázdninami od 17:00 hod. do stredy nasledujúceho týždňa do 17:00 hod. a každý páry kalendárny rok v čase od stredy od 17:00 hod. do dňa predchádzajúcemu prvému dňu vyučovania po jarných prázdninách do 17:00 hod., počas veľkonočných prázdnin každý páry kalendárny rok od posledného dňa vyučovania pred školskými prázdninami od 17:00 hod. do Veľkonočnej soboty do 17:00 hod. a v nepárny kalendárny rok od Veľkonočnej soboty od 17:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 17:00 hod., počas vianočných prázdnin každý nepárny kalendárny rok vždy od 25.12. od 17:00 hod. do 28.12. do 10:00 hod. a od 30.12. od 17:00 hod. do 02.01. párneho kalendárneho roku do 8:00 hod. a v každý páry kalendárny rok vždy od 23.12. od 17:00 hod. do 25.12. do 17:00 hod. a od 28.12. od 10:00 hod. do 30.12. do 17:00 hod., počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok od 01.07. od 8:00 hod. do 15.07. do 17:00 hod. a od 01.08. od 8:00 hod. do 15.08. do 17:00 hod. a každý nepárny kalendárny rok vždy od 15.07. od 8:00 hod. do 31.07. do 17:00 hod. a od 15.08. od 8:00 hod. do 31.08. do 17:00 hod., s tým, že miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa bude predškolské zariadenie, ktoré maloleté dieťa navštevuje a v prípade jeho neprítomnosti v tomto zariadení miesto bydliska matky.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

14. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. osobami blízkymi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča, resp. osobou blízkou a neumožňuje vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

15. Neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností jestvujúcich v čase rozhodovania. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, a to aj bez vykonania potrebného dokazovania.

16. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je teda súd povinný v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie súd preto vydá vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy. V záujme zamedzenia zneužitia tohto procesného inštitútu je možné uplatniť ho len výnimočne, a to iba v prípadoch riadneho osvedčenia stavu bezodkladnej úpravy pomerov.

17. Po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho prílohami ako aj obsahom spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade potreba nariadenia neodkladného opatrenia nie je daná, nakoľko tu absentuje naliehavosť požadovanej úpravy. Otec sa zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov domáha najmä z toho dôvodu, že takáto forma starostlivosti o maloleté dieťa už prebiehala (od marca 2023 do februára 2024) a maloleté dieťa s ňou nemalo problém (čo matka v odvolaní rozporovala), pričom problém otec identifikuje len na strane matky, ktorá nie je schopná ho akceptovať ako rovnocenného rodiča. Matku viní z toho, že chce docieľiť obmedzenie jeho kontaktu s maloletým dieťaťom a uprieť mu právo na rovnocenný kontakt a starostlivosť zo strany druhého rodiča, sponchybnujúc jeho rodičovské kompetencie, ako aj v manipulácii dieťaťa proti nemu a jeho rodine. Z doposiaľ osvedčeného stavu však nemožno vyvodiť záver o bezodkladnej potrebe zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej

starostlivosti oboch rodičov, keďže otec nepreukázal v čom vidí nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov neodkladným opatrením, teda prečo sa vyžaduje akútny zásah súdu na vydaní takéhoto neodkladného opatrenia. Nie je osvedčený daný nárok, pričom situácia v rodine maloletého dieťaťa nevyžaduje akútny zásah na riešení pomerov účastníkov dočasne vydaním navrhovaného neodkladného opatrenia, najmä ak rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu sú upravené vyššie uvedenými právoplatnými a vykonateľnými súdnymi rozhodnutiami. Nariadenie neodkladného opatrenia totiž prichádza do úvahy len vtedy, ak je potrebné, aby boli pomery účastníkov konania bezodkladne upravené alebo ak je obava, že by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený. Vo veciach, týkajúcich sa starostlivosti o maloleté dieťa, prichádza nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy aj vtedy, ak je to v záujme maloletého dieťaťa, t.j. napríklad, ak by bol bezprostredne ohrozený život, zdravie, zdravý vývin, výchova či výživa maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa sa nachádza v osobnej starostlivosti matky a otec má upravený styk s maloletým dieťaťom právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím, pričom súdu doposiaľ neboli signalizované žiadne nedostatky tejto starostlivosti, z čoho odvolací súd zároveň vyvodzuje záver, že v súčasnosti nie je život, zdravie, zdravý vývin, výchova či výživa, respektíve akýkoľvek iný záujem maloletého dieťaťa nijako bezprostredne ohrozený. O zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (na návrh otca, ktorý sa domáha zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov) bolo rozhodnuté v konaní vo veci samej, ktoré aktuálne prebieha na súde prvej inštancie pod sp. zn. B5-73P/55/2023.

Účelom neodkladného opatrenia nie je dosiahnutie zmeny právoplatných súdnych rozhodnutí, ale len rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá neznesie odklad a vyžaduje okamžitý zásah súdu. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení nemôže nahrádzať rozhodnutie vo veci samej a vyriešiť každú situáciu medzi rodičmi maloletého dieťaťa, respektíve nespokojnosť otca s už nariadenou osobnou starostlivosťou matky o maloleté dieťa a jeho úpravou styku s maloletým dieťaťom. Inak povedané, zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie upravujúce aktuálnu formu starostlivosti o maloleté dieťa a realizáciu styku možno len zákonom predpísaným spôsobom, t.j. v zmysle ust. § 26 Zákona o rodine, kde v konaní vo veci samej súd posúdi, či nastala taká zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodného rozhodnutia.

18. Odvolací súd nezistil, že otcom uvádzané dôvody by predstavovali také skutočnosti, pre ktoré bol v zmysle vyššie uvedených právnych predpisov nevyhnutný zásah súdu formou neodkladného opatrenia z dôvodu hroziacej ujmy na strane maloletého dieťaťa. Nebola dostatočne preukázaná alebo aspoň osvedčená skutočnosť, že by v danom prípade existovala nejaká bezprostredne hroziaca ujma, ku ktorej by mohlo dôjsť, keby súd vo veci nenariadil neodkladné opatrenie. Vzťahy medzi rodičmi sú síce problematické a konfliktné (na zlepšení ktorých by mali obaja rodičia zapracovať aj s využitím na to určených subjektov), no pokiaľ ide o maloleté dieťa, ktorého záujem sa v tomto konaní sleduje primárne, súd nezistil, že by bolo momentálne ohrozené jeho zdravie, život, výživa, výchova či iný dôležitý záujem, keďže inštitútom neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa pritom má zamedziť vzniku nejakej ujmy na dôležitých záujmoch maloletého dieťaťa.

Odvolací súd nevidí potrebu rýchlej úpravy pomerov tak, ako žiada otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keď má za to, že tu nie je a v čase rozhodovania súdu prvého stupňa nebola hrozba ujmy na právach maloletého dieťaťa, ktorú by bolo dôvodné odstrániť formou nariadenia požadovaného neodkladného opatrenia. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

19. Rodičia maloletého dieťaťa by mali pamätať na to, že rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávného postavenia otca a matky pri ich výkone. Obaja sú povinní v záujme maloletého dieťaťa vynaložiť maximálne úsilie na urovanie pretrvávajúcich nezhôd. V rodičovských vzťahoch platí viac než inde požiadavka vzájomnej tolerancie, nekonfliktnosti a úcty k právam druhého rodiča a k právam dieťaťa, čo by mali mať na zreteli predovšetkým rodičia maloletého dieťaťa. Záujem maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Akýkoľvek súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť a je vhodné pripomenúť, že sú to rodičia (nie súdy, či znalci), ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (uvedené tiež vyplýva aj zo záverov uznesenia Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04).

20. O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).